

Referat Göta kanal 1 juni

En småregnig försommardag i svinottan (nåja kl. 7) kunde vi SPF:are se hur vår buss gled in till Karlaplan. Efter att vår reseledare *Germund* hade räknat in oss så styrde vår chaufför *Bengt* bussen skickligt ut ur stan, som delvis var avstängd på grund av FN-möte. Kosan styrdes mot Berg strax norr om Linköping. Där steg vi ombord på M/S Wasa Lejon, som kör dagsturer på Göta kanal.

Under tiden hade vädret slagit om till strålande sol. Det kan vi tacka *Germund* för. Han brukar fixa fint väder till sina utflykter utan extra avgift!

Vi fick en färd på tre och en halv timme på det som nog är kanalens vackraste del, och vi var med om inte mindre än nio slussningar – uppåt, uppåt – tills vi nådde Borensberg. Försommaren stod i sitt vackraste flor, och solen sken som sagt.

Det var fascinerande att studera slussmaskineriet. De bakre tunga slussportarna stängdes, och så började vattnet forsa in från de främre portarna. Vattenströmmen är stark, och de stadiga björkstammar som fungerade som fendorar behövdes verkligen för att skydda fartyget. På land myllrade folk som iakttog det hela från sin sida.

Inte nog med att det kändes som att flyta fram på land, dessutom fick vi uppleva två akvedukter och kunde se biltrafiken från ovan.

Det var trångt men hjärtligt i restaurangen ombord, där vi bespisades av en förtjusande praktikant, som var ukrainsk flykting. Det var nog inte lätt för henne att hantera ett gäng livliga svenska pensionärer, som visserligen bara hade två rätter att välja mellan men desto fler dryckesval. Hon log tappert och försökte hålla ordning på beställningar och betalningar. Slava Ukraini!

Sveriges blå band, som Göta kanal kallas, förbinder Östersjön med Västerhavet. Redan på 1500-talet insåg man att en vattenväg mitt genom Sverige skulle vara smart. Men det skulle dröja ända till 1800-talet innan idén förverkligades. Det var Baltzar von Platen, greve och f.d. officer, som var den pådrivande. År 1810 togs de första spadtagen. Det krävdes 7 miljoner dagsverken innan det hela var klart 1832. De flesta utfördes av svenska soldater. Men även en hel del ryska desertörer deltog, och det var väl bra att de fick ägna sig åt att utveckla Sveriges infrastruktur i stället för att ha ihjäl vår befolkning. Heder åt dem.

Kanalen räknas som Sveriges största byggnadsverk och blev förstås oerhört mycket dyrare än beräknat (låter det bekant?). Men den hade på sin tid en enorm betydelse inte bara för varustransporter utan för all den kringverksamhet som bygget medförde, särskilt inom verkstadsindustrin.

Vid Borensberg fick vi stiga av, och där stod bussen och väntade på oss. Vi stannade till i Gamla Linköping, som vi strosade igenom och där vi även kunde besöka Cloettas butik. Vi var många som förköpte oss på godis. "Tag det rätta, tag Cloetta", som det heter i reklamen. Cloetta har en fabrik i Ljungsbro, den kunde vi skymta från båten under vår kanalfärd.

Innan vi steg på bussen igen hade Bengt fixat "busskaffe" utanför bussen med bullar, kakor och Cloettagodis. Det är alltid lika charmigt med busskaffe. Man vet aldrig hur det blir.

Väl ombord på bussen så mulnade himlen och några regdroppar föll. Men det gjorde inget. Vi satt i en varm buss och kunde lyssna till Germund, som underhöll oss med kluriga texter och Tage Danielssons hyllningsepos till alla "de händer som byggde Göta kanal." Här får ni några verser. Men läs gärna hela odet. Det är genialt.

De händer som grävde på Göta Kanal.
Det var valkiga, seniga, beniga labbar
på valkiga, seniga, beniga grabbar.
Tåligt gnagde de hål på sitt fosterlands skal,
de händer som grävde på Göta kanal.

- - -

Och de spikade broar och timrade slussar,
och i käftarna lade de saftiga bussar
och med knogarna slog de på snusdosans skal,
de händer som grävde på Göta kanal.

Se på nageln. Ett liv som blev kantat av sorgen.
Varför står inte ni som statyer på torgen,
vackert huggna i marmor, på guldpiedestal,
ni händer som grävde på Göta kanal!

Det var en nöjd skara som applåderade både Germund och Bengt vid återkomsten till stan.

Birgitta Agazzi, SPF Karlaplan